

[Simonsen.]

så hr. Kurt Brauer må i og for sig beholde sin definition som sin egen.

(Kort bemærkning).

Kurt Brauer: Man kan jo blive helt nervøs for, om dette lovforslag i virkeligheden går igennem ved tredje behandling, for der er åbenbart alligevel folk, der finder det hensigtsmæssigt at gennemføre optjeningsprincippet, uanset om Danmark kommer ind i Fællesskaberne. Så synes jeg, at man skulle have fastholdt det fra markedstilhængernes side. Der står faktisk i betænkningen, at udvalget — det vil sige også hr. Simonsen — finder det ikke hensigtsmæssigt at gennemføre optjeningsprincippet i dansk pensionslovgivning, hvis Danmark ikke bliver medlem. Slut. Der står ikke noget om disse forbehold, som hr. Simonsen nu møder op med, der står ikke noget om disse indfortolkninger. Der står, at hr. Simonsen ikke finder det hensigtsmæssigt at indføre dette princip i dansk pensionslovgivning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

Ændringsforslag nr. 1-13, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 14 om en ny affattelse af § 2, § 2 i den ændrede affattelse, ændringsforslag nr. 15 om indsættelse af en overskrift før § 3 og §§ 3-5 *vedtoges uden afstemning.*

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

Ændringsforslag nr. 1-12, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 13 om en ny affattelse af § 2, § 2 i den ændrede affattelse, ændringsforslag nr. 14 om indsættelse af en overskrift foran § 3, § 3, ændringsforslag nr. 15, § 4, således ændret, og § 5 *vedtoges uden afstemning.*

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Sluttelig foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

Ændringsforslag nr. 1-5, § 1, således ændret, § 2, ændringsforslag nr. 6 om indsættelse af en overskrift foran § 3, § 3, ændringsforslag nr. 7, § 4, således ændret, og § 5 *vedtoges uden afstemning.*

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om omsorg for invalidepensionister og folkepensionister. (Tilsyn, refusion, forhøjelse af beløb til personlige fornødenheder).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 165) findes i tidenden sp. 4537, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1831).

Der var stillet 8 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Albertsen: Jeg er i den heldige situation, at jeg kan anvende samme karakteristik og vurdering af udvalgsarbejdet vedrørende dette lovforslag, som jeg har givet udtryk for ved behandlingen af de tre foregående lovforslag på dagsordenen. Der foreligger her en enig indstilling fra hele socialudvalget. Vi har tiltrådt de ændringsforslag, ministeren har fremsat, og alle er enige om at slutte op om betænkningen.

Det, ændringsforslagene i høj grad beskæftiger sig med, er at fastslå amternes — det vil nu efter ændringsforslag nr. 6 blive social- og sundhedsudvalgenes — grundlag for at planlægge og realisere en samlet plan for hele plejehjemssektoren. Amternes ansvar for anlæg, tilsyn m. v. bliver stærkere markeret. Det var oprindeligt ikke meningen, at denne bestemmelse skulle have været realiseret samtidig med lovens ikrafttræden, men det vil der nu blive tale om som følge af ændringsforslag nr. 7.

Samtidig skønner vi, at mulighederne for indseende med de fjernt fra opholdskommunen liggende plejehjem i højere grad end tidligere vil blive tilgodeset, og det anser vi alle for særdeles ønskeligt. Jeg erkender, at der om dette har været en meget livlig diskussion. Om vi nu har fundet den helt rigtige løsning, er der ingen af os der er 100 pct. sikker på, men vi har kunnet bøje viljerne mod hinanden og har derfor enigt kunnet slutte op om det, der nu foreslås. Det er jo ikke ukendt, at der alt for ofte i pressen har været nævnt tilfælde af manglende indseende og kontakt med især private plejehjem, der optog patienter fra fjerntliggende kommuner. Vi skønner, at loven nu ved den pligt, der er tale om med hensyn til tilsyn fra hjemstedskommunen og amtet, samt de overenskomstkrav, der nu bliver tale om for alle hjem ifølge lovforslaget, skulle have den rigtige virkning.

Problemet om den ret så store forhøjelse af lomme pengebetalingen til de yngre pensionister har også i høj grad optaget vores drøftelser. Der er jo tale om, at lomme penge nu bliver små 400 kr. pr. måned, og det har faktisk givet anledning til meget grundige overvejelser og drøftelser i udvalget og måske også en vis tvivl om, hvorvidt den form, der nu er foreslået, er den helt rigtige. Vi har været inde på overvejelser om, at man kunne aftrappe den nedsættelse,

der bliver tale om, når man bliver 60 år, således at nedsættelsen ikke skete på én gang, men tanken herom blev opgivet, og vi opretholder altså forslaget i dets oprindelige skikkelse, hvilket vil sige, at det høje lomme pengebeløb virker indtil 60 års dagen.

Den foreslåede form og beløbsstørrelsen samt aldersgrænsen er bestemmelser, som i høj grad er resultat af forhandlinger med de særlig involverede organisationer, og det er vores skøn, at de vanskeligheder, der eventuelt måtte opstå ved lovens praktisering, også fra de pågældende instansers side i høj grad vil blive søgt afhjulpet, idet de vil være sig deres ansvar bevidst i så henseende. Vores bestræbelse i socialudvalget, derom har alle været enige, har været at finde en helt klar afgrænsning af den persongruppe, der kommer ind i billedet. Betænkningen skulle fastslå det ganske klart.

Socialudvalget har endvidere hæftet sig ved to andre væsentlige forhold. Vi har ønsket at fastslå kommunernes pligt til at realisere et effektivt forebyggende, og mere kvalificeret omsorgsarbejde end det, der eksisterer alt for mange steder i øjeblikket. Loven vil forventelig i højere grad lægge op til dette og også få de virkninger, som vi regner med. Refusionsmæssigt skulle linjen være klar, og eventuelt vil dette blive markeret inden alt for længe. Kommunerne bør alle, i såvel individuelle tilfælde som ved kollektive initiativer, prioritere den kvalificerede omsorg langt højere end hidtil: bespisning, besøgsordninger, fysisk og psykisk optræning, fodpleje og dagcentre etc., initiativer til at bistå langt flere pensionister, så de kan forblive i deres hjem. Det skulle faktisk stå som et mæne tekel for enhver socialarbejder i de kommende socialcentre, når pensionisterne melder sig med deres problemer.

Her skulle også komme et forstærket samarbejde mellem hospitalerne og socialsektoren ind i billedet. Vi får ikke råd til så ukritisk, som det tilsyneladende sker nu, at lade ældre komme på plejehjem. Vi får ej heller råd til, at prisstigninger på investeringer og drift, hvad plejehjem angår, skal accelerere som i de seneste år. Over 100.000 kr. i drift pr. patient og 300.000 kr. i investering er de seneste tal, jeg har fået præsenteret. Det virker faktisk alarmerende, og nødvendige indgreb i denne udvikling er

[Albertsen.]

påkrævet. Vi har forstået, at ministeren har givet tilsagn om noget sådant, og at et vist samarbejde med boligministeriet kommer ind i billedet.

Vi har tillige fra udvalgets side markeret, at vi må forvente, at organisationer eller institutioner, der samarbejder med kommunerne om at løse omsorgsopgaver, vil være demokratisk opbygget og underlagt demokratisk kontrol, såvel i de enkelte led som i den pågældende hovedorganisation. Dermed skulle enhver form for formynderi over for pensionisterne være udelukket. Vi vil formentlig nok til efteråret vende tilbage til dele af de her nævnte problemer, når forslag til en ny bistandslov ventes fremsat.

Jeg skal på socialdemokratiets vegne anbefale ændringsforslagene og anbefale, at forslaget går direkte til tredje behandling.

Ulla Worm: Dette lovforslag er blevet grundigt gennemdrøftet i udvalget og i samråd med socialministeren, og der er foreslået forskellige ændringer, som det konservative folkeparti kan være tilfreds med. Omsorgslovens principper har vi jo meget let ved at blive enige om. Formålet er at yde støtte til folke- og invalidepensionister på en naturlig og selvfølgelig måde, så de længst muligt kan leve deres liv, som de ønsker det, uden for institutionerne. Men hvis det er en nødvendighed for de pågældende at være på et plejehjem, så må omsorgen dér, ud over hvad ordet dækker, også være dikteret af respekten for menneskets værdighed, selv om det ikke mere hører til de erhvervsaktives kreds.

Når der i ændringsforslagene stilles mere vidtgående krav om overenskomst og tilsyn med private plejehjem, vil det være en gensidig garanti for såvel patienter, plejehjem som de respektive kommuner, både den geografiske kommune, dvs. den, hvor hjemmet er beliggende, og den kommune, der benytter sig af indlæggelser på plejehjemmet.

Ændringsforslagene vedrørende lovens §§

7 og 8 understreger ligeledes kommunalbestyrelsernes ansvar over for plejehjemmene, og jeg synes, det er meget væsentligt, at amtsrådets tilsyn gælder både private og kommunale plejehjem.

Ifølge ændringsforslaget til lovens § 15 vil amtsrådenes social- og sundhedsudvalg allerede nu få overladt planlægning og godkendelse af oprettelse af nye hjem, og en senere visitationsordning gennem amtet skal så forhindre forkerte plejehjemsanbringelser. Jeg lægger megen vægt på, at visitationen for kommunerne skal være rådgivende. Jeg nævnedes ved første behandling, at der må ikke ses bort fra pensionistens tilhørsforhold, det har jo noget med den menneskelige trivsel at gøre.

Vi har i udvalget været meget opmærksom på, at anlægsudgifterne til plejehjem har været stærkt stigende. Socialministeriet har peget på byggeindeksets stigning, og der har fundet drøftelser sted om den kritiske gennemgang af de krav, staten har stillet til kommunerne. Vi ved, at socialministeriet har nedsat et udvalg, der undersøger alt dette, men vi er lidt utilfredse med, at der endnu ikke er kommet nogen klaring på den sag.

Ifølge lovforslaget ønskede socialministeren at forhøje lommepengebeløbet til alle pensionister under 60 år på plejehjem ud fra det syn, at denne gruppe af yngre havde større behov for at bruge penge end ældre. Det må nu siges at være et temmelig individuelt spørgsmål. Ved første behandling vendte jeg mig mod denne store forhøjelse af lommepengene, både fordi det ville betyde en forskelsbehandling af pensionisterne på samme hjem, og fordi en generel forhøjelse vil komme patientgrupper i hænde, som ikke selv vil kunne benytte disse penge. Foreningen af private lederejede Pleje- og Sygehjem gjorde da også udvalget opmærksom på de vanskeligheder, der ville opstå på hjemmene, hvis lovforslaget blev gennemført efter ministerens ønske, og overlæge Gudmund Magnussen fra statshospitalet i Gløstrup, hvis brev er optrykt i betænkning

[Ulla Worm.]

gen, gjorde det helt klart for hele udvalget, hvilke uheldige følger det ville få, hvis forhøjelsen af lommepengene blev givet generelt. Ministerens ændringsforslag går ud på, at det forhøjede lommepegebæleb kun skal udbetales til pensionister på hjem for yngre pensionister godkendt af ministeren, og at det ligeledes skal ydes til pensionister under 60 år, der af forskellige årsager opholder sig på almindelige plejehjem. Det understreges, at retningslinjerne skal vise, at beløbet er tænkt til de yngre, fysisk handicappede, og det er socialudvalget fra patientens hjemsted, der skal træffe afgørelsen om tildelingen af det højeste lommepegebæleb. Afgørelsen kan indankes for amtmanden.

Vi er naturligvis meget glade over dette ændringsforslag, men på visse punkter sætter vi et spørgsmålstegn ved, om det nu er den rette måde at løse det problem på. Vi erkender, at det for de yngre handicappede må være meget svært at leve tilværelsen på den måde, og vi erkender, at de skal hjælpes, men vi kan ikke lade være med at tænke på, hvordan det vil virke på de plejepatienter, der i fødselsdagsgave på deres 60 års fødselsdag efter lovens vedtagelse får det meget mindre lommepegebæleb. Historien melder ikke noget om, hvordan det skal klæres. Men der er altså sket en sådan ændring, at vi kan gå ind for ministerens ændringsforslag.

Da spørgsmålet om refusionsprocenter i forbindelse med omsorgsloven vil blive taget op i den kommende lov om service og bistand, er der ikke i det lovforslag, vi i dag behandler, taget endelig stilling til dette vigtige spørgsmål. Men gemt er jo ikke glemt, og det er en meget betydningsfuld del af omsorgen for pensionisterne, netop dette at kunne skaffe egnede boliger med al mulig bistand til pensionisterne udefra for at undgå institutionsindlæggelserne. Det vil altså sige beskyttede boliger, og det vil sige, at vi skal animere kommunerne til at bygge disse boliger. Derfor mener vi, at refusionerne til driften af sådanne boliger skal være mindst lige så store som refusionerne til driften af plejehjem.

Må jeg rent personligt sige, at jeg glæder mig over, at det i udvalgets betænkning bliver henstillet til ministeren at se lidt velvilligt på det spørgsmål om hjælp til kolonihaver

for pensionisterne, som kolonihaveforeningen har rejst. Jeg tror, det er af umådelig stor betydning, at netop et så trivselsfremmende miljø som kolonihaver kan blive bevaret, og for alle de pensionister, som har måttet flytte med deres kolonihaver ud i de dyre kommuner, vil jordskatterne og de forskellige kloakafgifter langt overstige, hvad pensionisten har råd til. Jeg ved, at ministeren mente, det kunne klares over de personlige tillæg, men i betænkningen har vi altså bedt ministeren se velvilligt på det, og det håber jeg ministeren vil gøre. Jeg tror, det har meget stor betydning for pensionisterne.

Med disse bemærkninger om ministerens ændringsforslag, som vi kan gå ind for, vil jeg på min gruppes vegne sige, at vi vil stemme for lovforslaget.

Holger Hansen: Som det er sagt, har socialudvalget afgivet en enig betænkning, og jeg skal derfor indskrænke mig til at gøre bemærkninger om to af de hovedsager, som vore forhandlinger har drejet sig om, for det første spørgsmålet om tilsynsregler og ansvar for plejehjemmene og for det andet om lommepegeproblematikken.

Om det første vil jeg gerne understrege betænkningens opfordring til socialministeren om sammen med de kommunale organisationer at overveje disse tilsynsregler. Vi har i udvalget diskuteret dette meget grundigt og vel også nu og da en kende hidsigt, idet vi alle erkendte, at der var nogle problemer, der ikke var løst, og der var nogle problemer, som vi ikke kunne skyde fra os. Vi var i udvalget enige om, at disse tilsynsregler skulle skærpes, og det, vi diskuterede, var, på hvilken måde det skulle ske. Jeg er ikke sikker på, at det, vi nu ønsker vedtaget, det, vi nu anbefaler alle sammen, er det helt rigtige. Jeg har en frygt for, at de tilsynsregler, vi indfører med denne lovgivning, kan betyde — jeg siger udtrykkeligt „kan betyde“ — at nogle kommuner vil tage omsorgslovens ord om kommunens pligt til at skaffe sig plejehjemspladser for let. Jeg beder ministeren bekræfte, at der ikke i de nu stillede ændringsforslag, hvorefter det er den geografiske kommune, der får ansvaret for de i kommunen beliggende hjem, ligger nogen tilkendegivelse af, at nu kan man bare eksportere sine problemer.

Jeg har i udvalget rejst den tanke — jeg

[Holger Hansen.]

indrømmer, at det var på et meget sent tidspunkt — om vi som ved børne- og ungdomsforsørgens hjem burde søge oprettet eller kræve oprettet, også ved private plejehjem, særlige tilsynsråd. Dette vil jeg gerne bede ministeren overveje, naturligvis ikke i forbindelse med denne lovændring, men med forestående lovændringer for øje. Jeg tror, at man her inden for børne- og ungdomsforsorgen har fundet et vældig godt system, har fundet en løsning, som gør, at de mennesker, man beder om at føre tilsyn, virkelig føler sig engageret i den opgave, de pålægges eller går ind til — det kommer vel lidt an på, hvordan man anskuer det.

Jeg er altså enig i den udvalgsbetænkning, der ligger, og tror, at vi her har en mulighed for at gøre tilsynet bedre, men jeg føler mig ikke sikker på, at det dermed er gjort godt nok, og det er derfor, jeg beder ministeren sammen med de kommunale organisationer, som jo har dette inde på livet, idet det er deres ansvar, overveje også disse sidste betragtninger om tilsynsråd ved hver enkelt institution. Man kunne eksempelvis lade kommunerne udpege et eller flere medlemmer.

Om det andet hovedspørgsmål, lommepengebeløbene til de fysisk handicappede i de yngre aldersgrupper, blot den bemærkning, at jeg tror, vi har fundet en god afgrænsning af denne gruppe, og jeg synes, det er et rimeligt og rigtigt ændringsforslag. Jeg vil gerne anbefale det, ligesom jeg vil anbefale ændringsforslagene i øvrigt.

Grethe Philip: Skal vi sikre vore plejehjemspatienter forsvarlige forhold, er det nødvendigt med et effektivt tilsyn af plejehjemmene. Der er særlig behov herfor, hvor et plejehjem udelukkende modtager pensionister fra andre kommuner, men ikke har pensionister fra den såkaldte geografiske kommune, hvori plejehjemmet selv ligger. Det er allerede nævnt, at vi i udvalget har drøftet dette problem meget nøje. Jeg tror ikke, det sidste ord er sagt i denne sag, men vi er dog kommet det et stykke nærmere, og jeg føler mig for mit eget vedkommende overbevist om, at det ændringsforslag, ministeren har stillet, hvorefter det nu pålægges den kommune, hvori et plejehjem ligger, at træffe aftale med det pågældende hjem og

føre tilsyn med det, vil trække i den rigtige retning.

Udvalgets drøftelser om de foreslåede, stærkt forhøjede lommepenge til yngre plejepatienter og de henvendelser, vi har fået herom fra bl. a. lægelig side, har ført til, at ministeren har stillet et ændringsforslag. Herefter vil højeste lommepengebeløb på 4.716 kr. årlig blive beholdt yngre pensionister på særlige af socialministeren godkendte hjem for yngre, fysisk handicappede samt yngre, fysisk handicappede pensionister på andre plejehjem efter individuel prøvelse. Jeg tror, vi alle erkender, at behovet for lommepenge er meget stærkt varierende fra person til person. Dette kan tale for, at forhøjede lommepenge gives efter et skøn i hvert enkelt tilfælde, men på den anden side forstår man godt, at der er unge, i fysisk henseende stærkt handicappede, der har et stort ønske om at få tildelt lommepenge og højere lommepengebeløb end nu efter ganske faste regler, altså uden et skøn. Vi kan vel næppe nå frem til en løsning, der i højere grad end det, der nu foreslås, tager hensyn til alle sider i denne sag, selv om jeg nok forventer, at der kan komme betydelige vanskeligheder, efterhånden som de nu yngre handicappede når op i 60 års alderen og på dette tidspunkt får den fødselsdagsgave, som består i, at lommepengene halveres. Men jeg vil holde mig til, at dette er netop det forslag, som er fremsat af pensionistorganisationerne selv; det er dem, der har ment, at dette var en god ordning.

Jeg ønsker at understrege, at mit parti lægger vægt på, at ministeren over for udvalget, som det også er nævnt i betænkningen, har udtalt, at den store forhøjelse af lommepengene ikke skal have afsmittende virkning for andre grupper, der modtager lommepenge el. lign.

Visitationen til plejehjemmene er en hovedhjørnesten i hele opbygningen af omsorgen for de ældre. Spørgsmålet har endnu ikke fået sin fulde afklaring. Det kan først ske, når vi skal til at drøfte bistandsloven, der er under forberedelse, men mit parti er enig i, at amtsrådet skal have mulighed for at oprette særlige visitationsudvalg til rådgivning for kommunerne. Med den betydelige vækst, der er inden for visse omsorgsorganisationer, bliver vedtægterne for de pågældende organisationer af stor betydning;

[Grethe Philip.]

Jeg forstår, at socialministeren ved udarbejdelsen af det cirkulære, der skal lægge retningslinjerne for godkendelse af vedtægterne, er opmærksom på betydningen af, at der fra det offentlige side føres den fornødne kontrol med disse omsorgsorganisationer, og at der sikres medarbejdere og beboere medindflydelse.

Refusionerne fra stat til kommune sættes nu betydeligt i vejret. Det kunne meget vel give anledning til overvejelser af, om vi har ramt den helt rigtige højde for refusionssatserne. Det er imidlertid et gode, at vi nu ved forbedring af refusionen for omsorgsarbejde uden for plejehjemmene gør det mere attraktivt for kommunerne at gå ind i dette vigtige arbejde. Vi må så i en større sammenhæng se på de sociale refusionssatser som led i hele byrdefordelingen imellem stat og kommune.

På mit partis vegne kan jeg anbefale de af socialministeren stillede ændringsforslag og til sin tid anbefale, at man stemmer for lovforslaget i dets helhed.

Kurt Brauer: De tidligere ordførere har i rigt mål givet et billede af de problemer, udvalget er stødt på under sit arbejde, og de problemer, som de forskellige medlemmer har rejst under det til tider studiekredsprægede arbejde omkring denne lovgivning. Det har været umådelig interessant at beskæftige sig med den; alle har forsøgt at anvende deres fantasi, og mange problemer er blevet løst.

Der er dog et problem, som vi ikke kan løse ved at formulere paragraffer; det er spørgsmålet om forståelsen af ånden i denne lov. Nu håber jeg ikke, jeg bliver uretfærdig over for nogen, men der er ligesom en tendens til, at omsorgsarbejde for ældre og for pensionister, det er sådan noget med, at man haler mennesker ud af deres lejligheder, propper dem ind i busser og kører dem hen et sted, hvor de partout skal male med fingermaling eller flette peddigør eller noget i den retning. Det er, ligesom der ikke rigtig er forståelse for, at omsorgsarbejde også kan bestå i at skabe et miljø i pensionistens eget hjem, som gør hjemmet til et attraktivt sted at være. Her tror jeg virkelig at loven ville få sin fulde virkning, hvis en forståelse af dette kunne brede sig.

Når jeg sagde, at jeg var bange for at være uretfærdig, er det selvfølgelig, fordi mine bemærkninger ikke skal forstås som nedsættende i relation til de meget fortjenstfulde handlinger, som bliver foretaget af en række organisationer, som har påtaget sig at lave arrangementer for ældre, men det er nu engang ikke det helt væsentlige for mig; dette, at der er klubber, hvor folk kan komme hen og sammen med jævnaldrende høre musik og dyrke forskellige hobbies og interesser. Det er måske nok så væsentligt, hvis denne lovs ånd blev forstået sådan, at den skulle gøre det til en mere værdig ting at være pensionist. Blot denne principielle bemærkning om et problem, som næppe kan løses, medmindre det kommer offentligt frem.

Efter dette lovforslags behandling og efter alle disse problemer, hvis løsning ordførerne herfra har skildret, står tilbage for ministeren en meget alvorlig opgave med at true og lokke og overtale kommunerne ind i en udnyttelse af denne lovgivning. Såfremt det ikke finder sted, har vores arbejde her været resultatløst, så har det været negativt, hvad vi har foretaget os herinde. Vi må håbe, at ministeren vil få held til at få denne lov omsat i praktisk handling ude omkring i kommunerne; der er mange, mange penge at spare for det offentlige, såfremt denne lov kommer til at virke.

Socialministeren (Eva Gredal): Jeg kan igen takke for enighed i udvalget og for et særdeles grundigt arbejde. Vi vil ganske givet vende tilbage til omsorgsloven næste år i forbindelse med forhandlingerne om den kommende service- og bistandslov.

Jeg vil gerne til hr. Holger Hansen sige, at jeg er helt enig med ham i, at det er ikke meningen, at man kan eksportere sine problemer til en anden kommune, nu hvor den geografiske kommune, altså den, hvor hjemmet er beliggende, får ansvaret for tilsynet. Det er absolut ikke meningen med det ændringsforslag, der er fremsat.

Til fru Grethe Philip vil jeg gerne sige, at jeg er helt indstillet på, at de forskellige omsorgsorganisationer, som jo forbruger mange offentlige penge, underkastes kontrol, og at de må have vedtægter, som vi kan godkende, således at beslutningerne ikke træffes hen over hovedet på pensioni-

[Socialministeren.]

sterne, men at de er medbestemmende om de forhold, de skal leve under og arbejde under.

Hr. Kurt Brauer nævnte, at der måske var noget galt med forståelsen for ånden i loven. Jeg er nu lidt mere optimistisk. Jeg mener, at der er et skred i retning af, at man går over til det mere kvalificerede arbejde, og det er også mit håb, at det må lykkes os hver på sin post, ikke alene socialministeren, men også andre, at få folk til at forstå, at det ikke alene er peddigrørarbejde, der skal udføres, men at det også er arbejde for at fremme pensionisternes trivsel ude omkring i kommunerne, og at dette arbejde kan udføres ved hjælp af det mere kvalificerede omsorgsarbejde, som er omtalt i betænkningen.

Jeg håber, det må lykkes for os, fordi det betyder bedre trivsel for pensionisterne. Jeg ved godt, at jeg bliver anklaget for at sige det, men i det lange løb betyder det også besparelser på hele området, at vi ikke bare siger: den pensionist skal på plejehjem. For det koster en utrolig masse penge. Vi kan komme meget langt med meget mindre investeringer, hvis vi gør noget effektivt ud af omsorgen og benytter omsorgsloven.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1-6, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 7 om en ny affattelse af § 2, § 2 i den ændrede affattelse, ændringsforslag nr. 8 og § 3, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om sommerhuse og camping m. v.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 112) findes i tidenden sp. 3204, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1805).

Der var stillet 11 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages de to sidste sager på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om erhvervelse af fast ejendom til fritidsformål.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 113) findes i tidenden sp. 3204, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1805).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om by- og landzoner.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 114) findes i tidenden sp. 3204, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1805).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Orla Møller: Det tager rundt regnet 10 år at gennemføre en større reform i dette folketing. Det kunne der nævnes mange eksempler på: folkepensionsloven, kildeskatteloven og nu altså også jordlovene. Og så skulle man måske endda føje til i denne sag, at der skulle et lille puf til udefra, før vi nåede til enighed.

De tre lovforslag, vi skal behandle nu, er noget andet end det, der faldt ved afstemningen om jordlovene i 1963, og det skal det også være. Men de er i hvert fald ikke ringere. Man har lært af den tid, der er gået siden, og jeg tager ikke i betænkning at sige,